

Proiect final

Programul StartFIN - Formarea personalului didactic din învățământul primar în domeniul financiar

Seria 3 grupa 4

“Riscul pe înțelesul copiilor”

București, 20.11.2024

OPIS/ Cuprins

Proiect didactic	3
Resurse materiale	9
Fișa de lucru 1	11
Fișa de lucru 2	14
Test de evaluare	16
Bibliografie	24

Proiect didactic – activitate online

Profesor:

Unitatea de învățământ:

Disciplina: Educație financiară

Clasa: a IV-a

Unitatea de învățare: Economia pe înțelesul familiei

Tema / Subiectul: Riscul pe înțelesul copiilor

Tipul lecției: Lecție de fixare și sistematizare a cunoștințelor

Obiectivul fundamental: Fixarea și sistematizarea cunoștințelor referitoare riscurile economice

✓ **Competențe generale:**

1. Înțelegerea conceptului de risc și exemple simple de risc în viața de zi cu zi
2. Identificarea și aprecierea riscurilor în diferite situații financiare
3. Dezvoltarea abilității de a lua decizii responsabile și sigure

✓ **Competențe specifice:**

1. Identificarea situațiilor riscante din viața cotidiană și asocierea acestora cu posibile consecințe negative
2. Explicarea modului în care riscurile pot fi reduse sau evitate prin alegeri corecte
3. Recunoașterea diferenței între un risc mic și un risc mare și modul în care acestea influențează deciziile personale

Strategii didactice:

- a. **Metode și procedee didactice:** problematizarea, povestirea, exercițiul, explicația, brainstorming, conversația,
- b. **Forme de organizare a activității:** frontal, individual, grupe

Evaluarea:

1. Observarea sistematică
2. Aprecieri verbale
3. Fișa de lucru

Resurse:

- Mijloace didactice: tabla, cartonase, creioane colorate, fișă de lucru
-
-

Etapale desfășurării lecției

1. Brain storming
2. Definirea conceptelor cheie

3. Riscul-Dezbateri pe baza unor povești

4. Joc didactic

5. Problematizarea

6. Fișa de lucru.

La începutul orei propun un brainstorming și ne reamintim termenii cheie ai lecției. Apoi, după anunțarea temei și competențelor, trecem la sistematizarea noțiunilor învățate, utilizând povești scurte și joc didactic. În cele din urmă, vor rezolva, în perechi, o fișă de lucru.

Bibliografie:

- **Toma, M. (2020).** *Educație financiară pentru copii.* Editura Humanitas.
- **Săftoiu, V. (2019).** *Cum să înveți copiii despre bani. Ghid pentru părinți și profesori.* Editura Litera.
- **Călugăru, R. (2018).** *Educația financiară în școala primară: Practică și metodică.* Editura Didactică și Pedagogică
- **Autoritatea de supraveghere financiară(XX)** Economia pe înțelesul copiilor. Riscul pe înțelesul copiilor

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

ETAPELE LECȚIEI	ACTIVITATEA DEPUȘĂ DE:		STRATEGIA DIDACTICĂ			Evaluare
	profesor	elevi	metode	mijloace	organizare	
1.Moment organizatoric	Pregătește resursele necesare pentru o bună desfășurare a lecției	Se așează în bănci și adoptă o poziție corespunzătoare			Frontal individual	Observarea sistematică
2.Actualizarea cunoștințelor dobândite în lecția anterioară	Întreabă elevii: Ce este un risc? Care sunt tipurile de risc,din domeniu financiar,învățate?	Răspund, folosind propriile cuvinte și noțiunile învățate.	Conversația		Frontal individual	Observarea sistematică
	Realizează pe tablă un brainstorming legat de ce evită ei să investească.	Propun pentru brainstorming următoarele răspunsuri:pierdere a banilor, nu sunt lăsați de părinți, nu știu în ce, vor jucării, frică.	Brainstorming	Tabla	Frontal individual	Observarea sistematică

4. Anunțarea lecției noi și a competențelor	Informează elevii despre faptul că vor sistematiza noțiunile învățate în lecția anterioară și le enunță competențele	Ascultă și își manifestă interesul	Conversația		Frontal individual	
5. Desfasurarea lecției	<p>Le propune spre lectură Ioana și economiile pentru trotinetă. Apoi le adresează un set de întrebări (Anexa 1)</p> <p>Propune jocul didactic: Decizia bună sau riscantă. Citește copiilor o situație (Anexa 2)</p> <p>Propune povestea interactivă: Tu ce ai face? Pronind de la începutul poveștii: „Ești în drum spre casă și ai 50 de lei. Vrei să îți cumperi un joc video care costă 150 de lei... și le mai acordă variante pe parcursul poveștii, precum: cheltuiești toți banii pe dulciuri, economisești în continuare, sau cumperi</p>	<p>Citesc, pe rând, povestea. Apoi răspund la întrebările adresate.</p> <p>Copiii ridică cartonașul roșu dacă este o decizie riscantă, cartonașul galben pentru decizii incerte și pe cel verde pentru decizii bune.</p> <p>Copiii completează povestea, fiind puși mereu în fața unei decizii financiare. În final, se reușește achiziționarea unui joc video.</p>	<p>Conversația Povestirea</p> <p>Jocul de rol</p> <p>Conversația</p> <p>Exercițiul</p> <p>Problematizarea</p> <p>Conversația</p> <p>Povestirea</p>	<p>Fișa cu povestea</p> <p>Cartonașe colorate</p>	<p>Frontal individual</p> <p>Frontal individual</p> <p>Frontal individual</p> <p>Frontal individual</p>	<p>Observarea sistematică</p> <p>Originalitatea</p>

	bilete răzuibile.					
6.Asigurarea feed- back-ului (Fixarea noilor cunoștințe)	<p>Oferă copiilor un buget ipotetic (: 100 de lei) și o listă de obiecte pe care și le-ar putea dori, fiecare având un preț (ex: o carte - 30 lei, o jucărie - 60 lei, dulciuri - 20 lei).</p> <p>☐ Întreabă ce ar cumpăra și de ce.</p> <p>☐ Apoi introduce riscuri:</p> <p>„Dacă alegi să cumperi dulciuri acum, nu vei mai putea lua jucăria.”</p> <p>„Dacă economisești, poți să cumperi două obiecte luna viitoare.</p>	<p>Citesc cu atenție lista de cumpărături și își împart banii pentru a acoperi cât mai multe nevoi, nu doar plăcerile.</p> <p>Răspund la întrebările adresate.</p>	<p>Conversația</p> <p>Problematizarea</p> <p>Exercițiul</p>	<p>Lista de cumpărături, creioane colorate</p>	<p>Frontal</p> <p>individual</p>	<p>Observarea sistematică</p> <p>Alegerile copiilor</p>
7.Evaluarea cunostiințelor	<p>Le oferă o fișă de lucru(Fișă de lucru 1), pe care o vor rezolva individual.</p>	<p>Rezolvă fișa de lucru 1</p>	<p>Exercițiul</p> <p>Explicația</p>	<p>Fișa de lucru</p>	<p>În perechi</p>	<p>Răspunsurile notate</p>

Anexa 1

Ioana și economiile pentru trotineta visată

Ioana își dorea de mult timp o trotinetă nouă. Își pusese în plan să economisească din alocația lunară și din banii de la bunici. Până acum strânsese 200 de lei, dar mai avea nevoie de 100 de lei ca să-și poată cumpăra trotineta visată.

Într-o zi, în drum spre școală, Ioana a văzut un afiș mare: „**Jocuri de noroc pentru copii – câștigă de 3 ori suma pariată!**”. Lângă afiș, un grup de colegi o încurajau:

– Hai, Ioana, dacă pui 50 de lei, ai șansa să câștigi 150 de lei imediat! Nu trebuie să mai economisești atâta!

Ioana s-a gândit: „Dacă risc și câștig, îmi iau trotineta mai repede! Dar... dacă pierd, o să rămân cu mai puțini bani și va dura mai mult să strâng suma necesară.”

După câteva momente de gândire, Ioana și-a spus:

– Nu merită să risc banii strânși cu greu. Dacă pierd, visul meu se îndepărtează. Mai bine continui să economisesc cu răbdare.

Așa că a refuzat să participe.

Câteva zile mai târziu, unul dintre colegii ei a venit trist:

– Am pierdut toți banii la jocuri. Acum trebuie să încep să economisesc din nou...

Ioana a zâmbit ușor. Știa că a luat decizia corectă, iar peste o lună avea să își cumpere trotineta fără niciun risc.

Întrebări pentru copii:

1. Care era riscul financiar în cazul Ioanei?
2. Ce credeți despre decizia ei?
3. Ce învățăm din această poveste despre bani și riscuri?

Anexa 2

- Ana vrea o jucărie de 100 de lei și are 90. Decide să ceară de la prieteni bani pentru a completa suma.
- Alex economisește pentru o bicicletă, dar cheltuiește toți banii pe bomboane.
- Maria vede o ofertă la jucării. Economisește în continuare pentru că nu are încă suma completă.

Fișă de lucru nr. 1

. Completează propozițiile cu cuvintele din listă: (riscuri, decizie, siguranță, important, sănătate)

- a) Unele lucruri care pot aduce _____ semnificative. Răspuns așteptat: riscuri
- b) Este _____ să avem grijă de siguranța noastră, astfel încât să nu ne facem rău. Răspuns așteptat: important
- c) Atunci când luăm o _____, trebuie să ne gândim bine la ce se poate întâmpla. Răspuns așteptat: decizie
- d) Riscurile pot afecta și _____ noastră, așa că trebuie să fim atenți cum ne comportăm. Răspuns așteptat: sănătatea

2. Găsește două riscuri pe care le poți întâlni zilnic:

- _____
- _____

Răspuns așteptat: poți pierde bani, dacă nu ești atent unde îi pui. Să te rănești

3. Citește următoarea situație:

Ion are 50 de lei și vrea să își cumpere două jucării: una costă 30 de lei și cealaltă 20 de lei. Dacă cumpără amândouă, va rămâne fără bani.

Întrebări:

a) Care este riscul dacă Ion cumpără amândouă jucăriile?

Răspuns așteptat: să rămână fără bani și acasă să nu îi mai placă jucăriile

b) Ce ar putea face Ion pentru a evita acest risc?

Răspuns așteptat: să aleagă o singură jucarie

c) Dacă Ion ar economisi o parte din bani, ce ar putea face în viitor?

Răspuns așteptat: să cumperi o jucărie mai interesantă, dar mai scumpă

Fișă de lucru nr. 2

Citește următoarele situații și identifică riscurile. După ce ai identificat riscurile, scrie ce ai putea face pentru a le evita.

a) Maria vrea să cumpere o înghețată, dar are doar 10 lei. Dacă cumpără înghețata, nu va avea bani pentru autobuzul până acasă.

- **Riscul:** _____

Răspuns așteptat: să n aibă cum să ajungă acasă

- **Cum ar putea Maria să evite acest risc?** _____

Răspuns așteptat: să cumpere o înghețată mai ieftină

b) Vlad vrea să meargă pe bicicletă pe o stradă aglomerată, fără cască.

- **Riscul:** _____

Răspuns așteptat: să se accidenteze

- **Cum ar putea Vlad să evite acest risc?** _____

Răspuns așteptat: să se echipeze corespunzător/ să își ia cască

Nume și prenume elev:

Data:

Evaluare

1. Alege varianta corectă – 2 P(0,4p x5)

1. Ce înseamnă „risc”?

- a) Este un lucru care aduce doar rezultate pozitive.
- b) Este un lucru care poate avea și rezultate negative.
- c) Este un lucru care nu are nicio legătură cu deciziile noastre.
- d) Este un lucru care întotdeauna aduce bani.

2. Care dintre următoarele este un risc financiar? a) Mergi pe bicicletă fără cască.

- b) Cumpărăturile în exces fără a economisi bani pentru lucruri importante.
- c) Mănânci prea multe dulciuri.
- d) Te uiți la televizor prea mult timp.

3. Ce ar trebui să faci dacă vrei să economisești bani pentru un obiect dorit?

- a) Să cheltui toți banii acum, ca să te bucuri.
- b) Să economisești o parte din bani și să pui restul într-un loc sigur.
- c) Să împrumuți bani de la prieteni.
- d) Să nu mai cheltuiești niciodată bani.

4. Ce risc există atunci când nu porți cască atunci când mergi cu bicicleta?

- a) Nu vei ajunge niciodată la destinație.
- b) Poți să te rănești la cap în caz de accident.
- c) Bicicleta se va strica.
- d) Nu este niciun risc.

5. Cum poți evita riscul de a pierde bani? a) Cheltuind toți banii pe jucării.

- b) Ținând banii într-un loc sigur, cum ar fi un portofel sau o pușculiță.
- c) Dând banii altor persoane fără să întrebi.
- d) Păstrându-i pe toți în buzunarul din spate.

2. Bifează varianta corectă 2P(0,4p x 5)

1. Este un risc să alergi pe scări?

- Adevărat
- Fals

2. Dacă economisești o parte din banii tăi, poți să îți îndeplinești obiective mai mari pe viitor.

- Adevărat
- Fals

3. Dacă îți cheltui toți banii pe jucării, nu vei avea bani pentru lucruri importante, ca o carte sau un cadou pentru cineva.

- Adevărat
- Fals

4. Este un risc să împrumuți bani de la prieteni fără să le dai înapoi?

- Adevărat
- Fals

5. Este important să te gândești la consecințele deciziilor tale pentru a evita riscurile?

- Adevărat
- Fals

3. Completează propozițiile, folosind experiențele tale personale. 2P(0,5px4)

1. Un risc financiar apare atunci când _____.

2. Dacă vrei să economisești pentru a cumpăra un obiect scump, cel mai bine este să _____.

3. Un risc de siguranță poate fi atunci când _____.

4. Pentru a evita riscurile de a pierde bani, trebuie să _____.

4. Descrie o situație în care ai întâmpinat un risc și explică ce ai făcut pentru a-l evita sau a-l gestiona.(1P)

5. Dacă ai 50 de lei și vrei să economisești pentru o jucărie care costă 30 de lei, ce ai face pentru a nu risca să rămâi fără bani? Explică.(2P)

Notă: Se acordă 1 punct din oficiu.

Timp de lucru: 30 minute.

Barem de corectare – test

Exercițiul 1.

1. **Ce înseamnă „risc”?**

Răspuns corect: b) Este un lucru care poate avea și rezultate negative.

2. **Care dintre următoarele este un risc financiar?**

Răspuns corect: b) Cumpărăturile în exces fără a economisi bani pentru lucruri importante.

3. **Ce ar trebui să faci dacă vrei să economisești bani pentru un obiect dorit?**

Răspuns corect: b) Să economisești o parte din bani și să pui restul într-un loc sigur.

4. **Ce risc există atunci când nu porți cască atunci când mergi cu bicicleta?**

Răspuns corect: b) Poți să te rănești la cap în caz de accident.

5. **Cum poți evita riscul de a pierde bani?**

Răspuns corect: b) Ținând banii într-un loc sigur, cum ar fi un portofel sau o pușculiță.

Exercițiul 2

1. **Este un risc să alergi pe scări?**

Răspuns corect: Adevărat

2. Dacă economisești o parte din banii tăi, poți să îți îndeplinești obiective mai mari pe viitor.

Răspuns corect: Adevărat

3. Dacă îți cheltui toți banii pe jucării, nu vei avea bani pentru lucruri importante, ca o carte sau un cadou pentru cineva.

Răspuns corect: Adevărat

4. Este un risc să împrumuți bani de la prieteni fără să le dai înapoi?

Răspuns corect: Adevărat

5. Este important să te gândești la consecințele deciziilor tale pentru a evita riscurile?

Răspuns corect: Adevărat

11. Exercițiul 3

1. Un risc financiar apare atunci când cheltuiești toți banii fără a economisi sau planifica pentru viitor.

2. Dacă vrei să economisești pentru a cumpăra un obiect scump, cel mai bine este să economisești o parte din bani și să planifici achiziția pe termen lung.

3. Un risc de siguranță poate fi atunci când nu ai grijă să folosești echipamentele de protecție sau te expui la pericole, cum ar fi mersul pe bicicletă fără cască.

4. Pentru a evita riscurile de a pierde bani, trebuie să ținem banii într-un loc sigur și să planificăm cheltuielile.

Exercițiul 4

Describe o situație în care ai întâmpinat un risc și explică ce ai făcut pentru a-l evita sau a-l gestiona.

Răspunsuri corecte (exemple):

- „Am alergat pe scări și am căzut. Am învățat să merg mai atent și să nu mă grăbesc pe scări.”
- „Am cheltuit toți banii pe jucării și nu am avut suficienți pentru a cumpăra o carte. Am învățat să economisesc pentru lucruri importante.”

Explicație: Elevii trebuie să descrie o situație reală sau ipotetică și să explice soluția pe care au ales-o pentru a gestiona riscul.

Exercițiul 5

Dacă ai 50 de lei și vrei să economisești pentru o jucărie care costă 30 de lei, ce ai face pentru a nu risca să rămâi fără bani?

Explică.

Răspuns corect:

- „Aș pune 30 de lei deoparte pentru jucărie și aș economisi restul de 20 de lei pentru alte cheltuieli.”
- „Aș economisi 15 lei pe lună și aș cumpăra jucăria în două luni.”

Explicație: Elevul trebuie să demonstreze înțelegerea conceptului de economisire și planificare pentru a evita riscurile financiare.

Notare:

- **100-90 puncte:** Foarte bine
- **89-69 puncte:** Bine
- **68-50 puncte:** Suficient
- **Sub 50 puncte:** Insuficient

Bibliografie

- **Toma, M. (2020).** *Educație financiară pentru copii.* Editura Humanitas.
- **Săftoiu, V. (2019).** *Cum să înveți copiii despre bani. Ghid pentru părinți și profesori.* Editura Litera.
- **Călugăru, R. (2018).** *Educația financiară în școala primară: Practică și metodică.* Editura Didactică și Pedagogică.
- **Popescu, G. (2017).** *Siguranța personală a copiilor. Ghid pentru părinți și profesori.* Editura Polirom.
- **Smith, S. (2015).** *How to Keep Safe: A Guide to Personal Safety for Kids.* Editura Scholastic.
- **Barbu, I. (2020).** *Riscuri financiare și educația copiilor: Cum să pregătim noile generații pentru un viitor financiar sustenabil.* În *Revista Educației Economice*, nr. 3, pp. 25-34.
- **Lazar, D. (2017).** *Psihologia deciziilor financiare la copii.* Editura Universitară.
- **Autoritatea de supraveghere financiară(XX)** *Economia pe înțelesul copiilor. Riscul pe înțelesul copiilor*